

ՍՏԵՓԱՆՈՍ ՎՐԴ. ԼԵՀԱՑԻՈՅ ՏԱՊԱՆԱԳԻՐԸ

«Հանդէս Ամսօրեայ»-ի 1912 տարւոյ հաւարներուն մէջ հանդիպեցայ Ստեփանոս Վրդ. Լեհացոյ տապանագրին, առնուած Շահաթունեանի ընդօրինակութենէն (Ստեփանագրութիւն էջմիածնի, Ա., 272), համեմատելի լիւրձանի հրատարակածին հետ (Այրարատ, էջ 241):

Հ. Ն. Ակինեան տապանագրին եօթներորդ տողին մէջ տպուած է թուագիրը անհնային գանեղով կը սրբագրէ զայն և կը կարդայ 'Ի, ինչ որ ուղիղ կը համապատասխանէ հին յիշատակագրի մը կողմէ Ստեփանոս Վրդ.-ի մահուան համար Նշանակուած ՌՃԼԸ թուականին (Հանդ. Ամս., 1912, էջ 64):

Կ. Յ. Բասմաջեան, ի Ս. էջմիածին իր առաջին գիտական ուղեգրութեան միջոցին, անձամբ նորէն ընդօրինակած է Լեհացոյ տապանագրի՝ որ քանի մը տեղ կը տարբերի Շահաթունեանի օրինակութենէն: Բասմաջեան ալ խնդրոյ առարկայ թուագիրը կը կարդայ Կ (Հանդ. Ամս., 1912, էջ 424):

Մենք աչքի առջև ունենալով յիշեալ երկու ընդօրինակութիւնները, կ'առաջարկենք վերականգնել այդ տապանագրին ընդգրկուած այսպէս.

Յալլամ գբի անիւս եղեալ պանի
Մարմին մախուր վարդապետի
Աստուածաբան Ստեփանոսի
Որ եր տեղեալ բնիկ Լեհացի
Անիւս ի գուրս այս ընկրկի
Հազար հարիւր ընդ երեսնի
Կրկին քառիւղ թիւ հայկազնի
Որք հանդիպիք առք զողորմի
Աստուած եւ ձեզ ողորմեսցի:

Մեր առաջարկած ուղղումներն են հետեւեալները.

ա. տող

Յարկ ... եղեալ պանի (Շահաթ.)
Յարկ (յայս) " " (Ալիշան)
Յարկ [իս յայսիկ] " " (Ակինեան)
Յալլամ կբիս նուս " " (Բասմաջ.)

Նկատելով որ Բասմաջեանի ընթերցումը բոլորովին անիմաստ է, և նախորդներն ալ այդ անիմաստ թուող գրերը դուրս թողած են որեւէ պատճառով, մենք կը փորձենք այդ գրերուն գոյութիւնը արդարացնել և կարդալ՝

Յալլամ գբի անիւս եղեալ պանի

համեմատել Ե. տողի ճանին ի գուրս քաջատրութիւնը, որ իր կարգին առնուած է Ժողովողի գրքէն — ԺԲ. 6 — «Մինչև իցէ . . . ընկրկեալ անիւս ի գուրս: Տապանագրին մէջ սպրդած այս սխալը թերեւս վերագրելի է փորագրիչին:

է. տող

Կրկին քառիւ Կ թիւ հայկազնի (Շահաթ.)
" " Կ " " (Ալիշան)
" " 'Ի " " (Ակինեան)
" " Կ " " (Բասմաջեան)

Կրկին քառիւղ թիւ հայկազնի

պէտք է կարդալ: Երկրորդ բառին առաջին գիրը — Բ — կարդացուած է Բ, թերեւս փորագրիչին կողմէ: Ակինեանի սրբագրութեամբ Կի տեղ 'Ի կը կարդանք բայց կցելով նախորդ բառին և կ'ունենանք Լեհացոյ մահուան հայկական տարեթիւը՝ այսպէս. $1130 + 2 \times 4 = 1138 = \text{ՌՃԼԸ}$:

Ն. ԵՊՍ. ՆՈՎԱԿԱՆ

